

Yabancı uyruklular ve vergi

Belli koşullar altında yabancı ülke vatandaşları da Japonya'da vergi öderler. Örneğin aşağıda belirtilen durumlarda vergi ödenmesi zorunluluğu vardır.

- Japonya'da çalışıp gelir elde etmeniz durumunda,
 - Gelir vergisi (shotokuzei) ödenmesi gerekir
 - 1 Ocak tarihi itibarıyla Japonya'da ikamet adresiniz mevcutsa,
 - İkamet vergisi (juminzei) (bir önceki yılın gelirine göre belirlenir).
- Ayrıca günlük hayatta, otel, restoran vb. yerlerde tüketim vergisi alınmaktadır.

Püf noktası

Ulusal ve yerel vergiler

Japonya'da vergiler ödendikleri yere göre ulusal ve yerel vergiler olarak ikiye ayrılmaktadır.

- Ulusal vergiler, devlete ödenen vergilerdir. En tipik ulusal vergi örneği gelir vergisidir.
- Yerel vergiler, belediye, valilik gibi yerel yönetimlere ödenen vergilerdir. En tipik yerel vergi örneği ikamet vergisidir.

1

GELİR VERGİSİ (SHOTOKUZEİ)

Gelir vergisi, bir bireyin 1 Ocak - 31 Aralık tarihleri arasında bir yıl boyunca elde ettiği geliri üzerinden alınan bir vergidir. Gelir vergisi;

- Gelir - giderler vb. = Net gelir (A)
- Net gelir (A) - kesintiler (bakınız 1.3) = Vergilendirilebilir gelir (B)
- Vergilendirilebilir gelir (B) × vergi oranı

formülüyle hesaplanır

Vergi oranı, vergilendirilebilir gelir (B) arttıkça kademeli olarak yükselir.

1-1

VERGİ MÜKELLEFİ VE VERGİLENDİRİLEBİLİR GELİRİN KAPSAMI

Gelir vergisine tabi gelir aralığı aşağıda açıklanan ikamet türlerine göre değişmektedir.

(1) MUKİM

Japonya'da kayıtlı bir adresi yani "ikametgâhı" olan veya bugüne kadar bir yıldan fazla ikamet adresi haricinde (geçici ikamet) bir yerde ikamet etmiş olan kişiler ((2)'de açıklanan daimî ikameti olmayan kişiler hariç) "mukim" olarak nitelendirilir.

→ Mukimlerin Japonya içinde ve dışında kazandıkları tüm gelirler, gelir vergisine tabidir.

Püf noktası**İkamet (jusho) ve geçici ikamet (kyosho) kavramları**

- İkametgâh (jusho): Bir kişinin yaşamının temelini teşkil eden merkezi ifade eder. Bir kişinin Japonya'da çalışıp çalışmadığı, eş, çocuk ve anne babanın Japonya'da yaşayıp yaşamadığı gibi nesnel koşullara bakılarak tespit edilir.
- Geçici ikametgâh (kyosho): Bir kişinin makul bir süre sürekli olarak ikamet ettiği ancak yaşamının temeli ve merkezi olarak nitelendirilmeyen bir yeri ifade eder.

(2) DAİMÎ OLMAYAN MUKİM KİŞİLER

Yukarıda (1)'de tanımlanan mukim kapsamında, Japonya uyruklu olmayan ve son 10 yıl içinde Japonya'da ikamet ettiği sürenin toplamı beş yıl veya daha az olan kişiler, "daimî olmayan mukim" olarak adlandırılır.

→ Bu kişilerin, 1) Japonya dışında kazandıkları gelirler haricindeki tüm gelirleri ve 2) Japonya'da ödenen veya Japonya'ya gönderilen yurtdışı gelirleri gelir vergisine tabidir.

(3) MUKİM OLMAYAN KİŞİLER

Mukim veya daimî olmayan mukim haricindeki kişiler (yurtdışında ikamet edenler vb.) "mukim olmayan kişi" olarak nitelendirilir.

→ Yalnızca Japonya'da kazanılan maaş, ücretler, hizmet ve çalışma karşılığında alınan tazminat ve sair ödemeler gelir vergisine tabidir.

1-2

GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ VE ÖDEMESİ

Gelir vergisi beyannamesi, o yıl içinde elde edilen gelir miktarının ve bu matraha tekabül eden gelir vergisinin mükellefin kendisi tarafından hesaplanan ve beyan süresi içinde vergi dairesine beyanname verilmesi ve stopaj (bkz. 1.4) olarak ödenmiş vergilerin hesaplanmasıyla belirlenir. Bu işleme vergi beyannamesi vermek denilir.

(1) VERGİ BEYANNAMESİ VERMESİ GEREKEN KİŞİLER

Sabit gelirlilerin; çoğunluğunun maaş ve ücretleri gelir vergisi ve stopaj (bkz. 1.4) düşüldükten sonra ve takvim yılının sonundaki maaşları fark düzeltmesi (bkz. 1.4) yapılarak kendilerine ödendiği için beyanname vermelerine gerek yoktur.

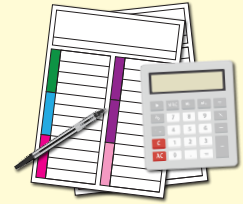
Ancak, aşağıdaki kişilerin temel olarak vergi beyannamesi vermesi gerekmektedir.

- Bir yerden maaş alan ve maaş veya emekli aylığı geliri dışındaki gelirlerinin toplamı 200.000 yeni aşan kişiler,
- İki veya daha fazla yerden maaş alan ve yıl sonunda fark düzeltmesi yapılmamış maaş geliri ile maaş veya emekli aylığı dışındaki gelirlerinin toplamı 200.000 yeni aşan kişiler,
- Maaş haricinde, ticari girişim veya hisse-tahvil vb. kaynaklı gelir elde eden ve gelir vergisi hesaplaması sonucu vergi tahakkuk eden kişiler,

Vergi tahakkuk eden kişilerin son ödeme tarihine kadar vergilerini bizzat ödemekle mükelleftirler (Vergi dairelerinden tahakkuk eden vergi faturası gönderilmemektedir).

Gelir vergisi ödemeleri aşağıdaki şekilde yapılabilir:

- Banka havalesi,
- Direkt ödeme (e-Tax ile banka havalesi) veya internet bankacılığı,
- İnternet üzerinden kredi kartı ile ödeme,
- Akıllı telefon uygulamalarıyla ödeme
- Nakit ödeme (banka, postane, market veya vergi dairesi vezneleri),

(2) BEYANNAME VERMEK SURETİYLE VERGİ İADESİ ALABİLECEK KİŞİLER

- Vergiden düşme (bkz. 1.3) vb. sonucu, kaynağında ödenmiş stopaj (bkz. 1.4) vergisi vb. sonucu fazla ödeme yapılmışsa beyanname vermek suretiyle gelir vergisi iade alınır. İade ödemeleri posta veya banka hesabına havale edilir.
- Stopaj vb. sonucu fazladan ödenmiş gelir vergisi yoksa vergi iadesi yapılmaz.

(3) BEYANNAME VERME VE ÖDEME DÖNEMİ

Her vergi yılı için beyanname danışma ve beyanname verme dönemi takip eden yılın 16 Şubatından 15 Martına kadar olan süredir.

- * Vergi daireleri hafta sonu ve resmî tatillerde kapalıdır.
- * 15 Mart hafta sonuna denk gelirse, 15 Marttan sonraki ilk iş günü son beyanname verme ve son ödeme günüdür.

(4) JAPONYA'DAN AYRILMANIZ DURUMUNDA

- Japonya'dan ikametgâh kaydını sildirerek ayrılmanız durumunda, prensip olarak ülkeden çıkış yapmadan önce o yıla ait gelirinize ilgili yılsonu düzeltmesinin yapılması gerekmektedir.
- (1)'de açıklandığı şekilde vergi beyannamesi verilmesi ve vergi ödemesinin yapılması gerekiyorsa, bunların mükellef Japonya'dan ayrılmadan önce yapılması gerekmektedir.
- Mükellefin Japonya'dan ayrıldıktan sonra beyanname vermesi veya vergi ödemesi gereken durumlarda, mükellefin Japonya'da ikamet eden vergi işlemlerini yönetecek bir kişi seçerek "Mükellefin Vergi İşlemlerini Yönetecek Kişi Bildirimi (nozei kanrinin no todokedesho)" formunu yetkili vergi dairesine iletmesi gerekmektedir. Bu şekilde vekil tayin edilen kişi, mükellef adına vergi işlemlerini takip edebilir.

1-3

BAŞLICA VERGİ İNDİRİMLERİ

Kişilerin kişisel durumu dikkate alınarak, aşağıdaki durumlarda gelir vergisinin hesaplanmasında belirli bir meblağ vergiden düşülür (bkz. 1'deki formül).

Keza, mukim olmayan kişiler (bkz. 1.1.3) , için sınırlı bazı vergi indirim türleri uygulanabilir.

(1) AİLESİNİ EKONOMİK OLARAK DESTEKLEYENLER

- Bir aile ferdi maddi olarak destekliyor olmanız ve bu kişinin toplam gelirinin 480.000 yenden (2019'dan önce 380.000 yen) daha az olması gibi bir takım koşullar sağlanıyor ise, gelir vergisi hesaplamasında belirli bir meblağ vergiden düşülebilir.
- Desteklenen aile ferdi mukim olmayan kişi (bkz. 1.1.3) konumundaysa, bu kişi ile mükellefin aile bağıni belgeleyecek evrakın (nüfus kayıt örneği (koseki) vb.) ve mükellefin bu kişiye baktığını belgeleyecek evrakın (bankadan alınacak havale belgeleri vb.) vergi beyannamesi ekinde teslim edilmesi yahut beyanname verilirken gösterilmesi gerekmektedir.
- 2023 yılından itibaren bakmakla yükümlü olduğu aile ferдинin 30 ile 69 yaş aralığında ve mukim olmayıp aşağıdaki koşulların hiç birini karşılamıyorsa, vergi indiriminden yararlanamaz.
 - i. Söz konusu aile ferдинin yurtdışında okuması nedeniyle Japonya'da ikamet etmiyor olması.
 - ii. Söz konusu aile ferдинin engelli olması.
 - iii. Söz konusu aile ferдинin yaşam veya eğitim masrafı için yılda 380,000 yenden fazla ödüyor olmanız.

(2) EVLİ OLANLAR

- Mükellef evli ise ve belli bazı koşulları karşılıyorsa belirli bir meblağda vergi indiriminden faydalanabilir.
- Mükellefin eşi mukim olmayan kişi konumundaysa (bkz. 1.1.3), bu kişi ile mükellefin evlilik bağıni belgeleyecek evrakın (nüfus kayıt örneği (koseki) vb.) ve mükellefin bu kişiye baktığını belgeleyecek evrakın (bankadan alınacak havale belgeleri vb.) vergi beyannamesi ekinde teslim edilmesi yahut beyanname verilirken gösterilmesi gerekmektedir.

(3) SOSYAL GÜVENLİK SİGORTASI PRİMLERİ ÖDEYENLER

Mükellefin kendisinin yahut birlikte yaşadığı eşi veya diğer aile bireylerinin sosyal güvenlik primlerini (sağlık sigortası, emeklilik sigortası, çalışanlar için emeklilik sigortası vb.) ödeyen mükellef, ödediği primlere ilişkin gelir vergisi indiriminden faydalanabilir.

(4) HAYAT SİGORTASI VB. ÖDEYENLER

Mükellef belirli bir miktar hayat sigortası primi, uzun vadeli bakım ve sağlık sigortası primi, isteğe bağlı emeklilik sigortası primi ödemiş ise belirli bir meblağda gelir vergisi indiriminden faydalanabilir.

(5) TEDAVİ GİDERLERİ

Mükellef, mükellefin kendisinin yahut birlikte yaşadığı eşinin veya diğer aile bireylerinin sağlık harcaması belirli bir meblağı aştığında, yapılan sağlık harcamasının miktarıyla mütenasip gelir vergisi indiriminden faydalanabilir.

1-4

STOPAJ VE YILSONU DÜZELTMESİ

- Maaşlı çalışan yabancı uyruklu kişiler, işverenlerinden maaşlarını alırlarken gelir vergisi maaşlarından kesilir (kaynağında kesinti, stopaj).
- Takvim yılının son maaşında gelir vergisi ayarlaması (yılsonu düzeltmesi) yapılır.
- İşveren tarafından, maaş meblağının vb. kayıtlı olduğu maaş ve kesintileri gösteren bordro (gensenchoshuhyo) çalışana verilir.

1-5

İSTİSNAİ VERGİ ANTLAŞMALARİ

Ülkeniz ile Japonya arasında bir vergi anlaşması varsa, belirli koşulların sağlanması durumunda gelir vergisi muafiyeti veya indirimi mümkün olabilmektedir.

2

İKAMET VERGİSİ
(JUMİNZEİ)

2-1

İKAMET VERGİSİNİN TANIMI

- 1 Ocak itibariyle ikamet kaydınızın bulunduğu (veya geçmişte bulunmuş olduğu) belediyeye ve vilayete ödenen vergidir.
- Bir önceki yılın 1 Ocak - 31 Aralık tarihleri arasında işverenden alınan maaş vb. gelir üzerinden hesaplanan "gelire dayalı pay" ve maaş vb. gelirden bağımsız olarak belirlenen "kişi başına düşen sabit pay"dan oluşmaktadır.
- Vilayete ödenmesi gereken ikamet vergisi, belediyeye ödenmesi gereken ikamet vergisi ile birlikte belediyeye ödenir.

2-2

İKAMET VERGİSİ ÖDEMELERİ

- İkamet vergisi iki şekilde ödenebilir.
 - Özel ödeme:** İşveren, brüt maaşınızdan kesinti yaparak sizin yerinize belediyeye öder. Şirket, fabrika vb. çalışanları için bu yöntem esas olup, ayrıca şahsen belediyeye bir ödeme yapılmasına gerek yoktur.
 - Normal ödeme:** Belediyeden "ikamet vergisi faturası" gönderilir. Bu faturayla birlikte belediyeye gidilerek (*) ödeme yapılır

* Ödeme yöntemi hakkında belediyeden gönderilen belgede açıklama bulunmaktadır.

2-3

DİĞER HUSUSLAR

- İkamet vergisi konusunda aşağıdaki hususlara dikkat etmek gerekir.
 - Bu vergi önceki yılın 1 Ocak - 31 Aralık tarihleri için ödenmektedir. Dolayısıyla 2 Ocak tarihinde Japonya'dan ayrılacak olsanız bile ödenmesi gerekmektedir.
 - Özel ödeme yöntemiyle (bkz. 2.2.1) ikamet vergisini ödeyen bir kişi, işten ayrılması durumunda ödenmeyen ikamet vergisini normal ödeme yöntemiyle (bkz. 2.2.2) ödemek zorundadır. Ancak, işverenden, ikamet vergilerinizin bakiye kısmını son maaşınızdan veya iş sonu tazminatınızdan düşerek belediyeye ödemesini talep edebilirsiniz.
 - Japonya'dan ayrılacağınız tarihe kadar ikamet verginizi ödeyemeyecekseniz, Japonya'dan ayrılmadan önce Japonya'da yaşayan bir kişiyi sizin yerinize vergi işlemlerini takibe yetkili kılarak (vergi işlem temsilcisi) buna ilişkin vekâletnamenizi belediyeye ulaştırmanız gerekmektedir.

3

TÜKETİM VERGİSİ (SHOHİZEİ)

Japonya'da mal ve hizmet alımında ödenen tüketim vergisi oranı %10 olmakla birlikte alkollü içkiler ve restoranlarda yenen yemekler haricindeki, gıda ve içecek satın alındığındaki vergi oranı %8'dir (İndirimli vergi oranı).

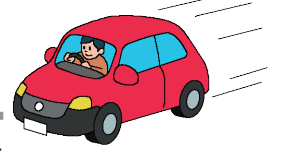
4

TAŞIT VERGİLERİ

4-1

MOTORLU VE HAFİF MOTORLU TAŞIT VERGİLERİ

(1) MOTORLU VE HAFİF MOTORLU TAŞITLARDA ÇEVRESEL PERFORMANSA DAYALI VERGİ İNDİRİMİ

Bir otomobil veya hafif motorlu taşıt aldığınızda, motorlu taşıt vergisi veya çevresel performansa dayalı vergi indirimi bulunan hafif motorlu taşıtlar vergisi ödememiz gerekmektedir.

(Çevresel performans indirimi araçların yakıt tüketimi gibi değişkenlere göre farklılık göstermektedir.)

(2) MOTORLU VE HAFİF MOTORLU TAŞITLARDA VERGİ İNDİRİMİ

Motorlu taşıtınız varsa

1 Nisan itibari ile motorlu taşıtı (660cc üzeri) olan kişiler, aracın türüne göre motorlu taşıt vergisi ödemek zorundadırlar. (*)

(Motorlu taşıt vergisi, aracın motor hacmine ve diğer özelliklerine göre belirlenmektedir.)

* Ödenecek verginin miktarı ve nasıl ödeneceği konusunda açıklamalar belediyeden gönderilecek belgelerde yer almaktadır.

Hafif motorlu taşıtınız varsa

1 Nisan itibari ile motorlu taşıtı olan kişiler, hafif motorlu taşıt vergisi ödemek zorundadırlar. (*)

(Motorlu taşıt vergisi, aracın motor hacmine ve diğer özelliklerine göre belirlenmektedir.)

* Ödenecek verginin miktarı ve nasıl ödeneceği konusunda açıklamalar belediyeden gönderilecek belgelerde yer almaktadır.

4-2

TAŞIT AĞIRLIK VERGİSİ

Araç muayenesinde, motorlu araç ve hafif motorlu aracın ağırlığına göre motorlu taşıt vergisi alınmaktadır.

5

EMLAK VERGİSİ

- 1 Ocak tarihi itibarıyla aşağıdakilerden birine sahip olan kişiler bunların vergisini ödemekle mükelleflerdir

i. arazi ii. bina iii. amortismanına (aşınma payı) tabi varlıklar

- Amortismanına tabi varlık sahipleri beyanname vermek zorundadırlar.
- Vergi miktarı, taşınmazların değerine göre yerel idareler tarafından hesaplanır.
- Emlak vergisi, taşınmazların bulunduğu belediyeye ödenir.

6

VERGİ KONUSUNDA DANIŞILABİLECEK YERLER

6-1

ULUSAL VERGİLER

Ulusal vergiler hususunda aşağıdaki yerlerden bilgi alınabilir.

(1) ÇAĞRI MERKEZLERİ

Ulusal vergiler hakkında danışma hattı olan aşağıdaki "çağrı merkezlerinde" İngilizce bilgilendirme de yapılmaktadır.

- Tokyo Ulusal Vergilendirme Bürosu Telefon Danışma Merkezi: **03-3821-9070**
- Osaka Ulusal Vergilendirme Bürosu Telefon Danışma Merkezi: **06-4965-8298**
- Nagoya Ulusal Vergilendirme Bürosu Telefon Danışma Merkezi: **052-971-2059**

(2) VERGİ HAKKINDA SIKÇA SORULAN SORULAR:

Aşağıdaki bağlantıdan sıkça sorulan sorulara yanıtları görebilirsiniz.

<https://www.nta.go.jp/english/taxes/index.htm>

(3) ULUSAL VERGİ AJANSI

Ulusal vergiler hakkında beyanname, ödeme gibi konularda aşağıdaki bağlantıdan ayrıntılı bilgi alabilirsiniz.

Ayrıntılara aşağıdaki bağlantıdan erişebilirsiniz:

<https://www.nta.go.jp/english/index.htm>

National Tax Agency JAPAN

Search

6-2

BÖLGESEL VERGİLER

Bölgesel ve yerel vergiler hakkında sorularınız için aşağıdaki şekilde bilgi alabilirsiniz

- i. İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı internet sayfası

Yabancı uyruklular için bireysel ikamet vergileri hakkında:

https://www.soumu.go.jp/main_sosiki/jichi_zeisei/czaisei/czaisei_seido/individual-inhabitant-tax.html

- ii. Detaylı bilgi için yaşadığınız yerin valilik yahut belediyesine danışınız